

Druk Nr 440/22

**Ośrodek Pomocy
Społecznej
w Pyrzycach**

Plac Ratuszowy 1, 74-200 Pyrzyce
tel. (91) 5 611 150; fax (91) 5 611 163
email: sekretariat@opspyrzyce.pl
www.opspyrzyce.pl

Pan
Mariusz Majak
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Pyrzycach

Nasz znak: OPS.061.03.2022.AW

Pyrzyce, dnia 11.03.2022 r.

W załączeniu przedkładam sprawozdanie z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny za 2021 rok oraz potrzeby związane z realizacją zadań w roku 2022 – temat sesyjny na posiedzenie Rady Miejskiej w Pyrzycach, w miesiącu marcu 2022 roku.

BURMISTRZ

Marzena Podzińska

**Ośrodek Pomocy
Społecznej
w Pyrzycach**

**Sprawozdanie z realizacji zadań
z zakresu wspierania rodziny za rok
2021**

**oraz przedstawienie potrzeb
związanych z realizacją zadań w roku
2022**

Pyrzyce 2022 rok

Preambuła Ustawy

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności.

Dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i w wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami- (ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. z 2022 roku poz. 447).

Zgodnie z art.179 w/w ustawy Burmistrz składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań do 31 marca.

Uchwałą Nr XVIII/2012/12 Rady Miejskiej z dnia 2 stycznia 2012 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach został wyznaczony do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącej wspierania rodzin.

Zadania Gminy

Do zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

4) finansowanie:

- a. kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
- b. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- c. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z art.177 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań zleconych gminy należy:

1. Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art.187a rządowy program wsparcia rodzin z dziećmi ust.1
2. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej opracował:

- ❖ Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2015, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/376/13 Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 25 marca 2013 roku.
- ❖ Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018, który został przyjęty Uchwałą Nr XVII/168/16 Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 28 stycznia 2016 roku.
- ❖ Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021, który został przyjęty Uchwałą Nr V/22/19 LII Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 31 stycznia 2019 roku.
- ❖ Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024, który został przyjęty Uchwałą Nr XLIII/322/21 z dnia 25 listopada 2021 roku.
- ❖ Zarządzeniem Dyrektora ośrodka nr 8 z dnia 19 maja 2015 roku wprowadzono „Procedurę postępowania w przypadku konieczności zastosowania art. 12a ustawy o

przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach”.

- ❖ Zarządzeniem Dyrektora ośrodka nr 5 z dnia 12 kwietnia 2021 roku wprowadzono „Procedury postępowania pracownika socjalnego oraz asystenta rodzinnego w przypadku rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”
- ❖ Gmina Pyrzyce przystępuje do konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej **Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „Asystent rodziny”**

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2021 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Pyrzycach zatrudnionych było 3 asystentów rodziny (2 umowa o pracę, w tym 1 na pracach interwencyjnych przez Powiatowy Urząd Pracy, 1 na pół etatu).

Zasady pracy asystenta rodziny

Praca asystenta rodziny to głównie praca w terenie, której podstawą są bezpośrednie spotkania z rodziną. Pomocą objęte są osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, wśród nich są osoby zmarginalizowane, niepełnosprawne, samotne, bezrobotne, rodziny borykające się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzice niewydolni wychowawczo często z ograniczoną władzą rodzicielską i znajdujący się pod nadzorem kuratora.

Asystent rodziny w roku 2021 prowadził dokumentację w formie:

1. Dokument „Wyrażenie zgody na wspieranie rodziny w poprawnym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych”- 25;
2. Plan Pracy z Rodziną-49;
3. Ocena sytuacji rodziny-8;
4. Karta pracy w rodzinie- 224;
5. Opis podejmowanych działań z rodziną i na jej rzecz- 224;
6. Okresowa ocena sytuacji rodziny (co pół roku) -32.

Do zadań asystenta rodziny należało podejmowanie działań naprawczych w rodzinach w ramach obowiązków służbowych, a w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z koordynatorem pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej;
- udział w spotkaniach grup roboczych ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, której organizatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; wskazywanie, jak sprawnie można wykonywać obowiązki domowe; doradzanie w jaki sposób zarządzać środkami finansowymi;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych; motywowanie do uczestnictwa w różnego rodzaju terapiach: terapii rodzinnej, terapii psychologicznej, terapii uzależnień;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi; współpraca z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi; wskazywanie sposobów wspólnego spędzania czasu z rodziną; aktywowanie do częstych kontaktów rodziców z wychowawcami;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin; udział w ważnych wydarzeniach rodzinnych oraz pozaszkolnych formach aktywności dzieci;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- pomoc w terminowym realizowaniu spraw urzędowych przy wykorzystaniu uprawnień asystenta rodziny; towarzyszenie rodzinie i inicjowanie działań prawnych w celu uregulowań zaniedbań i wyjaśnienia sytuacji prawnej w sprawach rodzinnych;

- wspomaganie rodziny w zabezpieczeniu odpowiedniej specjalistycznej opieki medycznej i psychologicznej, towarzyszenie podczas wizyt lekarskich; motywowanie do systematycznego leczenia i zażywania leków zgodnie z zaleceniami lekarza, wspieranie w kontynuowaniu leczenia, udzielanie wsparcia emocjonalnego osobie chorej i członkom jej rodziny, również gdzie występuje problem długotrwałej choroby psychicznej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w rodzinach z problemem alkoholowym, w zakresie wzmocnienia rodziny;
- monitorowania funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o jej członkach; okresowe sprawozdania do Sądu Rejonowego w Stargardzie III Wydział Rodzinny i Nieletnich o przebiegu współpracy z rodziną; bieżące informowanie sądu o niepokojących zdarzeniach w rodzinach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny; m. in. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach - Koordynatorem pieczy zastępczej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Sądem Rodzinnym, kuratorami społecznymi, Poradnią Leczenia Uzależnień, pedagogami i wychowawcami dzieci w szkołach i przedszkolach, świetlicą środowiskową;
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym lub Grupą Roboczą, pracownikiem socjalnym prowadzącym procedury „Niebieskie Karty”.

Podjęmowane działania przez asystenta rodziny w rodzinach mają na celu doprowadzić do ustabilizowania sytuacji w tych rodzinach

W 2021 roku asystenci rodziny pracowali z 34 rodzinami (w tym 6 rodzin miało wydane postanowienie sądu o nakazie współpracy z asystentem), wsparciem objęto 48 dzieci.

Wiodącymi problemami rodzin objętych formą wsparcia przez asystenta rodziny były :

- nieporadność w opiece i wychowaniu dzieci- 34 rodziny (w tym)
- uzależnienia – 9 rodzin
- przemoc- 6 rodziny
- bezrobocie - 1

Działania i sposoby realizacji:

Dla realizacji celów Ośrodek Pomocy Społecznej założył następujące działania:

- wsparcie interdyscyplinarne – zadanie realizowane zgodnie z założeniami,
- poradnictwo specjalistyczne – rodziny zostały objęta poradnictwem specjalistycznym (pedagog, prawnik, psychoterapeuta, terapeuta uzależnień),
- grupy robocze dla pracowników ośrodka bezpośrednio współpracujących z rodziną,
- grupy wsparcia dla członków rodzin objętych bezpośrednią pracą z asystentem rodziny,
- usługi asystenta rodziny – 3 asystentów rodzin realizujących ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin – rodziny są objęte wsparciem finansowym tut. Ośrodka,
- praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych – rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny mogą dodatkowo liczyć na wsparcie pracownika socjalnego odpowiednio przypisanego do rejonu z którego pochodzi rodzina,
- partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej – zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tut. Ośrodek ponosi wydatki związane z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej,
- współpraca z sądem,
- współpraca z instytucji rządowymi i samorządowymi.

Rodzina Wspierająca

Jest to forma towarzyszenia **rodzinie** mającej trudności w opiece i wychowywaniu dzieci oraz tworzenie dla niej siatki wsparcia społecznego. **Rodziny wspierające** nie wykonują swoich działań zawodowo i nie otrzymują wynagrodzenia, a jedynie zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

W 2021 r. ze wsparcia w formie rodziny wspierającej korzystały 2 rodziny. Rodziny wspierające pomagały, towarzyszyły i wspierały w sytuacjach dnia codziennego i pokazywały

swoją postawą jak poprawnie realizować funkcje opiekuńczo- wychowawcze. Z dużym zaangażowaniem podchodziły do powierzonej im roli. Rodziny przekazywały asystentom swoje spostrzeżenia i uwagi na temat funkcjonowania rodziny w poszczególnych obszarach. Profesjonalne podejście oraz duże zaangażowanie rodzin wspierających w znacznym stopniu wsparło asystentów i przyczyniło się do lepszego funkcjonowania rodzin objętych wsparciem.

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Gminie Pyrzyce		
CEL SZCZEGÓŁOWY	WSKAŹNIKI	
Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin	✓ Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	539
	✓ Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych	2 159
	✓ Liczba osób korzystających z Programu POPŻ podprogram 2020	152
Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym	✓ Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	8
	✓ liczba świetlic szkolnych	7
Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo	✓ Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,	34
	✓ Liczba rodzin objętych pracą socjalną	360
Przeciwdziałanie poprzez sport zjawiskom patologicznym wśród dzieci i młodzieży Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy	✓ liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	6
	✓ liczba osób uczestniczących w programach i projektach	337
	✓ liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej OPS	369
	✓ liczba świetlic środowiskowych	10
	✓ klub młodzieżowy	2
	✓ liczba dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych	120

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach we współpracy z placówkami oświatowymi działającymi na terenie Gminy Pyrzyce realizował w 2021 roku działania na rzecz rodzin m.in. poprzez: cykliczne spotkania z pedagogami i psychologami szkolnymi.

Porady specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne realizowane jest przez udzielanie informacji m. in. o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane jest przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze. Z poradnictwa specjalistycznego korzystały osoby przede wszystkim telefonicznie ze względu na rozprzestrzenianie się zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Finansowanie realizacji ustawy w 2021 roku :

1. Asystenci rodziny.

Koszt zatrudnienia asystentów rodziny w 2021 r. wraz z pochodnymi wyniósł **82 347,20 zł.**

Ośrodek pozyskał środki finansowe z Funduszu Pracy na dodatkowe wynagrodzenia dla asystenta rodziny, w kwocie 5000,00 zł.

Dodatkowo Ośrodek poniósł wydatki z tytułu:

- zwrot wydatków za dojazdy do rodzin objętych asystenturą 4 767,57 zł;
- koszt związany z udzieleniem pomocy ponoszonych przez rodzinę wspierającą 9 329,36 zł;
- odpis na ZFŚS – 3100,52 zł

2. Koszty pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

– średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

Wydatki poniesione w 2021 r. za pobyt dzieci w pieczy zastępczej :

a) rodzinna piecza zastępcza

Rodziny zastępcze	Ilość dzieci	Wydatki w 2021 roku
	25	149 531,68zł

b) instytucjonalna piecza zastępcza

Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Ilość dzieci	Wydatki w 2021 roku
	10	278 490,59 zł

Koszt miesięczny utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej wynosił, w roku – 4906,31 zł (zgodnie z Zarządzeniem nr 3/PCPR/2021 Starosty Pyrzyckiego)

Osoby prowadzące rodzinny dom dziecka oraz rodziny zastępcze otrzymują na każde dziecko świadczenie z PCPR na pokrycie kosztów jego utrzymania w wysokości:

- 746,00 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 1131,00 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Kwoty przedstawione powyżej są kwotami minimalnymi, ustalonymi ustawą i zarządzeniem starosty.

Potrzeby

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach kontynuuje realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji, pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wskazane jest w latach następnych podejmowanie przez gminę następujących działań:

- utrzymanie i rozwój gminnego systemu opieki nad dzieckiem, utrzymanie zatrudnienia co najmniej 2 asystentów rodziny,
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy specjalistycznej,
- praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych aby ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- prowadzenie poradnictwa dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji.
- zabezpieczenie finansowe pracy asystentów rodziny oraz kosztów szkoleń asystentów, utrzymanie rodzin wspierających,
- podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym(profilaktyka),
- tworzenie dla dzieci sprzyjających warunków do rozwijania zainteresowań, w tym placówek wsparcia dziennego.

Niepokojący jest fakt braku osób chętnych do pracy jako asystent rodziny w Gminie Pyrzyce. Jak również utrzymanie zatrudnienia na poziomie wystarczającym dla potrzeb gminy. Praca asystenta jest bardzo trudna i odpowiedzialna. Osoby zatrudnione szybko rezygnują z zatrudnienia.

Większości osób, instytucji myśli, że przyznanie asystenta rodziny rozwiąże wszystkie długoterminowe problemy, w krótkim czasie.

Sporządziła: Aneta Wojcieszek Dyrektor OPS